

ई-पीक पाहणी

प्रा. श्रीराम सुराणा

सहाय्यक प्राध्यापक (विस्तार शिक्षण विभाग)

डॉ. गंगाधरराव पाशीकर कृषी महाविद्यालय, पाशी, फुलंब्री

आतापर्यंत शेतकऱ्यांच्या पिक पेन्चाची नोंद ही तलाठी यांच्यामार्फत केली जात होती. प्रत्यक्ष गटात न जाता शेतकरी ज्या पिकाची नावे सांगेल त्याच पिकाचा पेशा झाला असे ब्राह्म धरुण त्याची नोंद होत असत. त्यामुळे नुकसान भरपाईच्या दरम्यान अनेक अडचणींचा सामना आधिकारी यांना करावा लागत होता. अनेक शेतकऱ्यांच्या पिकाच्या नोंदी नसतानाही शासकीय मदत लाटली जात होती. शेतकऱ्याने पेरलेल्या पिकाची अचूक नोंद शासन दप्तरी व्हावी आणि शेतकऱ्यांनाही त्याचा फायदा व्हावा या दृष्टीने 'ई-पीक पाहणी' अॅप निर्माण करण्यात आले आहे. या माध्यमातून शेतकऱ्याने कोणत्या गटामध्ये कोणते पिक घेतले आहे याची नोंद तर होणारच आहे शिवाय ते ठिकाणही अक्षांश / रेखांशमध्ये नोंद केले जाणार आहे.

सर्व शेतकऱ्यांना समावून घेण्याचे सरकारचे धोरण:

'ई-पीक पाहणी' चे हे पहिलेच वर्ष आहे. असे असतानाही सर्व शेतकऱ्यांना समावून घेण्याचा प्रयत्न केला जात आहे. नुकसान भरपाईची तक्रार नोंदवण्यासाठी 'फार्मा मित्र' हे अॅप आहे तर पिक पेन्चाची माहिती नोंदवण्यासाठी ई-पीक पाहणी हे अॅप आहे.

'ई-पीक पाहणी' चे असे आहेत फायदे:

- 'ई-पीक पाहणी' या अॅपमुळे शेतकऱ्यांच्या पीक पेरणीची अचूक नोंद होणार आहे. यामुळे ना शेतकऱ्याचे नुकसान होणार आहे ना सरकारची फसवणूक.
- या अॅपरील नोंदीमुळे राज्यात, देशात एखाद्या पिकाचा पेशा किती झाला आहे याची अचूक आकडेवारी एका विलकर उपलब्ध होणार आहे.
- पिकाच्या अचूक आकडेवारीमुळे उत्पादनाबद्दल अंदाज बांधता येतो. यावरून भविष्यात बी-बियाणे, लागणारे खत हे पण उपलब्ध करून देता येणार आहे.
- शेतावरील गटावर झालेल्या पीक नोंदीचा फायदा हा देशात कीती क्षेत्रावर कीती उत्पन्न झाले हे सांगण्यासाठी देखील होणार आहे.
- एका मोबाईलहून २० शेतकऱ्यांच्या नोंदी करता येणार आहेत. प्रत्येक शेतकऱ्याकडे मोबाईल नसतो त्यामुळेच अशा प्रकारची सोय करण्यात आली आहे.

अशाप्रकारे करा शेतातील पिकाची ई-पिक पाहणी:

शेतकऱ्यांनी प्ले स्टोअर मधून 'ई-पिक पाहणी' हे अॅप डाऊनलोड करून घ्यायचे आहे. हे अॅप ओपन करून नविन खातेदार नोंदणी करून घ्यावयाची आहे. यामध्ये आपला जिल्हा, तालुका आणि गावाची निवड करावची आहे. त्यानंतर खातेदारमध्ये पहिले नाव, मधले

कु. रिमता गंभीरे

कृषी पदव्युत्तर पदवी विद्यार्थिनी (विस्तार शिक्षण विभाग)

कृषी महाविद्यालय, लातूर

नाव, अडनांव आणि गट क्रमांक टाकायचा आहे. गट क्रमांक टाकल्यानंतर शेतकऱ्याला आपले नाव समोर येते. त्यानंतर खातेक्रमांक तपासून आपला मोबाईल नंबर टाकायचा आहे जो पुन्हा बदलता येणार नाही. त्यानंतर मोबाईलवर चार अंका पासवर्ड येईल तो कायम लक्षात ठेवावा लागणार आहे. कारण या अॅपमध्ये तोच पासवर्ड लागणार आहे तो एसएमएस द्वारे पाठवला जाईल. यानंतरच तुमची नोंदणी यशस्वी होणार आहे. यानंतर अॅप हे पूर्णपणे बंद करून चालू करावे आहे. अॅप पुन्हा चालू केल्यानंतर पुन्हा तुम्हाला खातेदार म्हणजे तुमचे नाव निवडावे लागेल.

मॅसेजद्वारे आलेला पासवर्ड येथे नमूद करायचा आहे. त्यानंतर पुढे जाऊन परीचयमध्ये खातेदाराचा फोटो अपलोड करायचा त्यानंतर दिलेली माहिती भरून सबमिट करावचे. त्यानंतर होममध्ये येऊन पिकाची माहिती नोंदवा असा एक फॉर्म येतो. यामध्ये खातेक्रमांक नंतर गट क्रमांक, जमिनीचे क्षेत्र हे हेक्टरमध्ये भरायचे यानंतर हंगाम निवडायचा म्हणजे खरीप की संपूर्ण वर्ष ते निवडायचे, त्यानंतर पिक पेरणीसाठीचे क्षेत्र किती याचा उल्लेख करायचा आहे. त्यानंतर पिकाचा वर्ग यामध्ये जे आपलं पिक आहे तेच निवडायचे यातील वेगवेगळे प्रकारही असू शकतात. त्यानंतर दिलेल्या पर्यांपैकी तुमचं कोणतं पिक ते निवडायचे आहे. पुन्हा त्या पिकाचे क्षेत्र भरायचे.. त्यानंतर सिंचनाचे साधन काय आहे त्याचा उल्लेख करायचा त्यानंतर ठिबक पध्दती कशी आहे याची दिलेल्या पर्यांतून निवड करावची. त्यानंतर पिक लागवडीची तारीख याची नोंद करावची. त्यानंतर कॅमेराचा पर्याय येईल यातून फोटो काढायचा आणि तो फॉर्म सबमिट करायचा आहे. सबमिट झाल्यानंतर पुन्हा होमवर यायचं ही नोंदवलेली माहिती केवळ तुमच्या मोबाईलमध्ये सेव्ह झाली. ती बघायची असेल तर पुन्हा पिकाची माहिती नोंदवा याच्यावर विलक करावचे आहे. यामध्येही पिकाची माहिती यावर विलक करावचे यामध्ये तुम्ही भरलेली माहिती दिसेल जी मोबाईलमध्ये सेव्ह झालेली असेल ही माहिती संबंधित सर्वरला पाठवण्यासाठी अपलोड या बटनाला विलक करावचे आहे. त्यानंतर आलेल्या दोन पर्यायांपैकी परिचय माहिती विलक करून माहिती अपलोड झालेली पहायला मिळते त्याच प्रमाणे पिक माहितीवरती विलक करून अपलोड करावचे आहे.

अशा प्रकारे 'ई-पिक पाहणी' या अॅपद्वारे आपल्याला पिकाची माहिती भरता येते.

(संपर्क: +९१ ९६७७७८२१३१)